



SISÄASIAINMINISTERIÖ  
RAJAVARTIOLAITOKSEN  
ESIKUNTA  
OIKEUDELLINEN  
OSASTO  
Helsinki

KÄSKY SM 028:00/2007

7 .10.2007

Hallintoyksiköille

### **SELVITYS RAJAVARTIOLAITOSTA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN TOIMIVUUDESTA JA SOVELTAMISESTA SEKÄ ESITYKSET SEN TARKISTAMISEKSI**

Rajavartiolaistosta ja rajavyyhykettä koskevan lainsäädännön kokonaisuudistus tuli voimaan 1.9.2005. Eduskunta edellytti hallituksen esitykseen (HE 6/2005 vp) antamassaan vastauksessa (EV 92/2005 vp) hallituksen tarkkaan seuraavan rajavartiolaistosta koskevan lainsäädännön toimeenpanoa sekä huolehtivan siitä, että hallintovaliokunnalle annetaan viimeistään vuoden 2008 loppuun mennessä seikkaperäinen kirjallinen selvitys Rajavartiolaistosta koskevan lainsäädännön toimivuudesta ja soveltamisesta.

Lakiuudistuksen soveltamisesta tähän mennessä kertyneen kokemuksen valossa uuteen lainsäädäntöön ei ole tarpeen tehdä merkittäviä toiminnallisia tarkistuksia. Tiedossa olevat toiminnalliset tarkistustarpeet liittyvät pääosin rajavartiolaistoksen rikostorjunnan kehittämiseen tai ne ovat seurausta tuon alan lainsäädäntöön tehdyistä taikka valmisteilla olevista muista muutoksista. Lisäksi uudelleentarkastelun kohteeksi on tarpeen ottaa Rajavartiolaistoksen virkoihin liittyvät eroamisiät ja Rajavartiolaistoksen peruskoulutuksen järjestelyt.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus nopean toiminnan tiimien luomista koskevasta välineestä (*asiantuntijatiimiasetus*) tuli voimaan 20.8.2007. Suoraan velvoittavalla asetuksella on vaikutusta myös kansalliseen lainsäädäntöön. Muutostarpeita saattaa aiheutua ainakin rikoslakiin (39/1889) sekä julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annettuun lakiin (424/2003), ulkomaalaislakiin (301/2004), passilakiin (671/2006) sekä Rajavartiolaistosta koskevaan lainsäädäntöön.

Sisäasiainministeriö on 24.5.2007 asettanut hankkeen edellä tarkoitetun lainsäädännön soveltamista koskevan selvityksen laatimiseksi sekä rajavartiolaistosta koskevien säädosmuutosten valmistelemiseksi. Hankkeen tavoitteena on:

1. Laatia eduskunnan edellyttämä seikkaperäinen selvitys lakiuudistuksen toimivuudesta ja soveltamisesta.

2. Valmistella hallituksen esitys, joka annettaisiin eduskunnan käsiteltäväksi samanaikaisesti selvityksen kanssa, ja johon sisältyy uudistuksen toimeenpanon ja seurannan yhteydessä havaitut tai muun lainsäädännön kehityksestä johtuvat tarpeelliset muutosesitykset. Viimeksi mainittuja kansallisia hankkeita ovat ainakin poliisi-, tulli- ja rajavartiolaitosviranomaisien yhteistoimintaa koskevan lain valmisteluhanke sekä esitutkinta- ja pakkokeinolainsäädännön ja poliisilain uudistaminen. Myös asiantuntijatiimiasetuksen vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön tulee ottaa valmistelussa huomioon.
3. Rajavartiolaitoksen esikunta on asettanut työryhmän, jossa pohdittaisiin yhdessä rajavartiolaitoksen henkilöstöjärjestöjen kanssa rajavartijan peruskoulutuksen järjestelyjä ja muun muassa koulutukseen valittavien kelpoisuusedellytyksiä. Nyt asetettavan hankkeen tavoitteena on sisällyttää hallituksen esitykseen sellaiset mahdolliset säännökset, jotka mainitun erillisen selvitystyön perusteella osoittautuvat tarpeellisiksi.
4. Tehdä tarvittavat muutosehdotukset rajavartiolaitoksen virkamiesten eroamisikää koskeviin lainsäädäntöön säännöksiin siten, että eroamisikäjärjestelmä olisi nykyistä joustavampi mutta samalla rajavartiolaitoksen henkilöstöhallinnon tarpeet täyttävä niissä tapauksissa, joissa virkamies ei ole saavuttanut eläkkeen tavoitetasoa ennen 55 vuoden ikää.
5. Valmistella hankkeeseen liittyvät asetustasoiset säännökset.

Hallintoyksiköt antavat lausuntonsa rajavartiolaitosta koskevan lainsäädännön (HE 6/2005 vp) toimivuudesta ja soveltamisesta.

Liitteenä (liite 1) on asiakirja, johon on kirjattu lakihankkeen 2005 keskeiset ehdotukset ja tavoitteet (HE 6/2005 vp) sekä kysymysluettelo (liite 2), josta ilmenee seikkaperäisemmin, mihin seikkoihin lausuntoa laadittaessa pyydetään erityisesti kiinnittämään huomiota. Lisäksi asiakirjaan on liitetty Rajavartiolaitoksen sisäistä tiedonhankintaa koskeva "Seurannan mittarit" -asiakirja (liite 3), johon on luetteloitu alustavasi, mistä asiakokonaisuuksista ainakin selvitykseen hankitaan tilastotietoa. Tiedonlähteet tilastotiedonhankinnan osalta ovat suuntaa-antavat ja lausuntoon sisältyvään tilastotieto-osioon/liitteeseen on tarkoituksenmukaista sisällyttää hallintoyksiköissä olevaa muuta/rinnakkaista tilastotietoa koskien esimerkiksi asiakirjan kohtaa 9 (Rikosasioiden käsittely).

Rajavartiolaitosta koskeva ajantasainen lainsäädäntö löytyy Rajalexistä sekä Finlexistä ([www.finlex.fi](http://www.finlex.fi)). Säädoskokoelmanumerot ovat seuraavat:

Laki rajavartiolaitoksen hallinnosta (577/2005 vp)

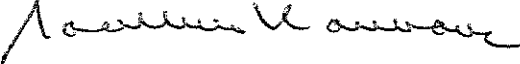
Rajavartiolaki (578/2005 vp)

Laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa (579/2005 vp)

Edellä mainittujen lakien perusteella on annettu valtioneuvoston, tasavallan presidentin ja sisäasiainministeriön asetuksia.

Lausunnot toimitetaan **8.11.2007 mennessä** postitse sisäasiainministeriön rajavartiosto-osastolle (Rajavartiolaitoksen esikunta, PL 3, Korkeavuorenkatu 21, 00131 Helsinki) sekä sähköisesti osoitteeseen [rajavartiolaitos@raja.fi](mailto:rajavartiolaitos@raja.fi).

Rajavartiolaitoksen apulaispäällikkö  
Kenraalimajuri

  
Jaakko Kaukanen

Hallinto- ja ulkomaalaisasioiden  
yksikön päällikkö  
Ylitarkastaja

  
Katriona Laitinen

LIITTEET Lakihankkeen 2005 keskeiset ehdotukset/tavoitteet (HE 6/2005 vp)  
Kysymysluettelo  
"Seurannan mittarit" -asiakirja

JAKELU A+E

TIEDOKSI RVLpääll  
RVLapppääll  
RVL A+E

## LIITE 1

### LAKIHANKKEEN 2005 KESKEISET EHDOTUKSET/TAVOITTEET (HE 6/2005 vp)

### EDUSKUNNALLE ANNETTAVA SELVITYS RAJAVARTIOLAITOSTA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA

- 1. Rajaturvallisuuden ylläpitäminen Rajavartiolaitoksen tehtävänä**
  - Rajaturvallisuuden ylläpitämistä koskevan säännösten yleinen kehittäminen
- 2. Säännökset rajan ylittämisestä**
  - Täsmennetyt säännökset rajan ylittämistä koskevien säännösten osalta
- 3. Perusoikeuksien turvaaminen**
  - Rajavartiolaitoksen tehtävissä noudatettavat periaatteet erityislakiin, tavoitteena turvata parhaalla mahdollisella tavalla perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen
  - Laillisuusvalvonnan kehittäminen
- 4. Työmenetelmien kehittäminen**
  - Tavoitteena antaa lainsäädännölliset toimintaedellytykset uuden teknologian käyttöönotolle
- 5. Euroopan unionin rajavalvontayhteistyö**
  - Lainsäädännöllisten toimintaedellytysten luominen Euroopan unionin tiivistyvälle rajavalvontayhteistyölle
- 6. Menettely rajatarkastusten palauttamisessa ja rajanylityspaikan väliaikaisessa sulkemisessa**
  - Sisärajatarkastusten palauttamisen osalta tavoitteena yhteen sovittaa kansallinen menettely Schengenin rajasäännösten osalta, rajanylityspaikan väliaikaisessa sulkemisessa säännösten uudistaminen tarkoituksenmukaisemmaksi
- 7. Valvonta-alueesta luopuminen ja Rajavartiolaitoksen toiminnan kohdentaminen**
  - Tavoitteena säännellä lainsäädännöllisistä toimintaedellytyksistä Rajavartiolaitoksen lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi, taustalla kasvava määrä toimenpiteitä, joita välttämätöntä suorittaa aiemman lainsäädännön mukaisen valvonta-alueen ulkopuolella
  - Tavoitteena edelleen kohdentaa toiminta sinne, missä se on rajajärjestyksen tai rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi taikka Rajavartiolaitokselle säädettyjen sotilaallisen maanpuolustuksen tehtävien suorittamiseksi perusteltua

## **8. Poliisi- ja tullitehtävät - yleinen järjestys ja turvallisuus (YJT)**

- Poliisin, tullin ja Rajavartiolaitoksen perustehtävänjakoon ei muutosta, palveluiden jakautumiseen tai alueelliseen sijoittumiseen ei muutosta
- Poliisin, tullin ja Rajavartiolaitoksen yhteistyön edellytysten tehostaminen
- Tavoitteena syrjäseutujen turvallisuuspalvelujen kehittäminen erityisesti kiireellisissä YJT-tilanteissa
- Rajanylityspaikkojen yleiseen järjestyksen ja turvallisuuden kehittäminen – järjestyslain täsmentäminen tässä suhteessa
- Tavoitteena tehostaa lainsäädännöllisiä toimintaedellytyksiä terrorismin toiminnassa Rajavartiolaitoksen osalta
- Tavoitteena selventää toimivaltuuksia henkilön suojaamista koskevien tehtävien osalta
- Tavoitteena turvallisuuden lisääminen Rajavartiolaitoksen alueilla mm. turvatarkastuksia koskevin säännöksiin
- Virka-avun antamista ja saamista koskevien säännösten täsmentäminen ja tarkoituksenmukaistaminen

## **9. Rikosasioiden käsittely**

- Yleinen rikosasioiden käsittelyyn liittyvän toiminnan tarkoituksenmukaistaminen
- Rikostorjunnan kehittäminen Rajavartiolaitoksen omaan toimialaan kiinteästi kuuluvien rikosten osalta: mm. Rajavartiolaitoksessa suoritettavan rikostiedustelun syventäminen, esitutkinnan kehittäminen, toimintaedellytysten luominen yhteisiin tutkintaryhmiin osallistumiselle.
- Viranomaisen toiminnan yhteensovittamista koskevien säännösten selkeyttäminen
- Helpottaa muiden esitutkintaviranomaisten oikeutta avunsaantiin Rajavartiolaitokselta

## **10. Vapautensa menettäneen kohtelu ml. toiselle viranomaiselle luovuttamiseen liittyvä kuljetus**

- Säännösten kehittäminen tarkoituksenmukaisella tavalla, säilyttäminen ja kuljettaminen

## **11. Rajavyöhyke**

- Rajavyöhykkeestä kansalaisille aiheutuvan haitan minimointi ja perusoikeuksien rajoitusten lieventäminen mm. helpottamalla rajavyöhykeluvan saamista

## **12. Rajavartiolaitoksen hallintoa koskevat säännökset**

- Laki rajavartiolaitoksen hallinnosta (577/2005)
- Rajavartiolaitoksen sisäiseen järjestykseen tai hallinnolliseen asemaan ei esitetty muutosta
- Rajavartiomieheksi määräämiseen ja tehtävään liittyviin toimivaltuuksiin ja velvollisuuksiin liittyvien säännösten täsmentäminen
- Raja- ja merivartiokoulua ja Rajavartiolaitoksen koulutukseen liittyvän säännösten täsmentäminen
- Rajavartiomiehen määräaikaista virantoimituksesta erottamista koskevat uudet säännökset

### **13. Henkilötietojen käsittely**

- Laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa (579/2005)
- Yhdenmukaistettiin henkilötietojen käsittelyä koskevat säännökset poliisitoimessa annetun vastaavan lain kanssa
- Hyvän tietojenkäsittelytavan kehittäminen ja noudattaminen, säännökset merkittävimmistä henkilörekistereistä
- Avoimuuden ylläpitäminen, rekistereiden sisällön, käyttötarkoituksen perusteiden sekä tietojen säilytysaikojen riittävän täsmällisyyden määrittelevien, yksityisyyden suoja

### **14. Vaikutukset eri kansalaisryhmien asemaan**

- Rajavyöhykettä koskevien säännösten muuttaminen – siihen liittyen perusoikeusrajoitusten lieventäminen
- Säättämällä Rajavartiolaitokselle oikeus kiireellisten yleisen järjestyksen ja turvallisuuden poliisitehtävien aloittamiseen ilman poliisin pyyntöä – siihen liittyen maan eri osissa asuvien kansalaisten turvallisuuspalveluiden tasapuolinen saatavuus ja ihmisten eriarvoisuuden vähentäminen

### **15. Muista uudistukseen sisältyvistä lakiehdotuksista**

- Tieliikennelainsäädännön (76 §) muutokset vastaamaan käytännön tarvetta, väliaikainen ajokielto rattijuopumukseen syyllistyneelle
- Kalastuslain muutos – Rajavartiolaitoksen alueellisen toimivallan rajoituksen poistaminen
- Luonnonsuojelulain muutos – valvonnallisen roolin lisääminen Rajavartiolaitokselle
- Muinaismuistolain muutos – valvonnallisen roolin lisääminen Rajavartiolaitokselle laivalöytöjen ja niitä koskevien säännösten suhteen
- Merellisen ympäristön suojelutehtäviä koskevan sääntelyn kehittäminen, hallinnollinen öljypäästömaksu

## LIITE 2

### 1. Rajaturvallisuuden ylläpitäminen

Yleinen näkemys lakiuudistuksen vaikutuksista rajaturvallisuuden ylläpitämiseen, otettuna huomioon esim. valvonta-alueen poistuminen, rikostorjuntaa koskevien säännösten kehittyminen.

### 2. Säännökset rajanylittämisestä

- a) Yleinen arvio rajan ylittämistä koskevien säännösten toimivuudesta?
- b) Rajavartiolaitos/ulkomaalaislain suhde Schengenin rajasäännöstöön ja mahdolliset tulkintaongelmat? Esim. rajatarkastukseen sisältyvät toimenpiteet (vähimmäistarkastus/perusteellinen tarkastus), määritelmät
- c) Käytännön kokemukset rajavartiolaitos ja Schengenin rajasäännösten yhteensovittamisesta?
- d) Säännös rajatarkastusta koskevista toimivaltuuksista (LRVL 28 §) – arvio säännöksen toimivuudesta käytännössä

### 3. Perusoikeuksien turvaaminen

#### 3.1 Rajavartiolaitoksen toiminnan yleiset periaatteet

Rajavartiolaitos 2 luvussa on säädetty Rajavartiolaitoksen toiminnassa noudatettavista yleisistä periaatteista.

Kuinka ko. säännökset on otettu huomioon hallintoyksiköiden käytännön toiminnassa, esim. esitutkinta, hallinnollinen tutkinta, lupamenettely?

#### 3.2 Laillisuusvalvonta

- a) Kuinka laillisuusvalvonta on lakimuutoksen jälkeen toteutunut (ml. organisatoriset muutokset SM/RVL)
- b) Käytännön kokemukset laillisuusvalvonnasta ja sen vaikutuksista virkamiesten toimintaan?

### 4. Valtionrajojen ulkopuolelle ulottuva toiminta, kansainvälinen toiminta yleensä ja erityisesti toiminta Euroopan unionissa

Arvio rajavartiolaitoslain säännösten toimivuudesta ottaen huomioon esim. kansainväliset yhteistoimintasopimukset, EU-säännösten kehittyminen – erityisesti Prümin sopimus ja rajaviranomaisia koskeva ns. RABIT –asetus (Rapid Border Intervention Teams), vieraan valtion alueelle ulottuvat rikostorjuntatoimenpiteet.

### 5. Työmenetelmien kehittäminen

- a) Arvio teknistä valvontaa esim. automaattista tunnistamista ja valvonta ja tarkastustoiminnan automatisointia koskevien säännösten toimivuudesta Rajavartiolaitoksen toiminnassa.

- b) Arvio teknisiä työmenetelmiä koskevien säännösten soveltuvuudesta ja tulevaisuuden kehittämistarpeesta.

## **6. Menettely sisärajatarkastusten palauttamisessa**

Arvio sisärajatarkastusten palauttamista koskevan hallinnollisen menettelyn toimivuudesta?

## **7. Yhteistyön käytännöntason järjestelyt poliisin, tullin ja Rajavartiolaitoksen kesken**

Arvio lakiuudistuksen vaikutuksesta PTR-yhteistyöhön käytännössä, ottaen huomioon esim. yhteisten tutkintaryhmien toiminta/toimivaltuudet, käytännön tehtävien yhteensovittamiseen rajanylityspaikalla.

## **8. Valvonta-alueesta luopuminen ja Rajavartiolaitoksen toiminnan kohdentuminen**

Lakiuudistuksessa Rajavartiolaitoksen toiminnan alueellisen kohdentumisen perusteita vahvennettiin. Rajavartiolaitos toimii vain siellä, missä se on rajajärjestyksen tai rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi taikka Rajavartiolaitokselle säädettyjen sotilaallisen maanpuolustuksen tehtävien suorittamiseksi perusteltua, sekä merialueella ja Suomen talousvyöhykkeestä annetussa laissa tarkoitettulla talousvyöhykkeellä. Muualla Rajavartiolaitos toimii vain milloin se on välttämätöntä sille säädetyn tehtävän loppuun saattamiseksi.

Rajavartiolaitain 4 § sääntelee Rajavartiolaitoksen alueellisen toiminnan kohdentumista. Onko säännös käytännössä vastannut tavoitettaan kun otetaan erityisesti huomioon valvonta-alueen rajojen poistuminen?

- Arvio vaikutuksista omaan toimintaan ?
- Arvio vaikutuksista PTR-yhteistyöhön ?

## **9. Yleistä järjestystä ja turvallisuutta (YJT) koskevat uudistukset**

Arvio uudistuksien vaikutuksista ja säännöksiä toimivuudesta

### **9.1 YJT rajanylityspaikoilla**

YJT:n ylläpitäminen rajanylityspaikoilla ja yleiseen liikenteeseen käytettävässä kulkuneuvossa, jossa rajatarkastus suoritetaan (RVL 20 §) sekä tähän liittyen järjestyslain 4 ja 21 §:ien soveltaminen käytännössä?

### **9.2 YJT ja poliisitehtävät**

#### **a) Kiireelliset poliisitehtävät**

Lakiuudistuksen myötä Rajavartiolaitokselle tuli oikeus suorittaa yksittäistapauksessa poliisin pyynnöstä eräitä poliisilaissa tarkoitettuja yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen kuuluvia kiireellisiä poliisin tehtäviä, joita poliisi ei voi viipymättä

suorittaa ja lisäksi rajavartiomiehelle tuli oikeus suorittaa eräitä kiireellisiä tehtäviä ilman poliisin pyyntöäkin, jos tarve tehtävän suorittamiselle tulee ilmeiseksi Rajavartiolaitoksen toiminnan yhteydessä.

Yleinen arvio säännösten toimivuudesta käytännössä ja erityisesti suhteessa syrjäseutujen turvallisuuspalveluiden kehittymiseen?

- a) Arvio terrorismintorjuntaan ja erityistilanteisiin varautumista koskevan säännöksen (LRVL 22 §) soveltamisesta käytännössä

## **10. Alueiden ja henkilöiden suojaamiseen liittyvät muut säännökset**

Arvio säännösten toimivuudesta käytännössä

- a) Henkilöiden suojaamista koskeva 23 §
- b) Rajavartiolaitoksen toimintojen ja kohteiden turvallisuutta koskevat erityiset säännökset (LRVL 9 luku)

## **11. Rikosasioiden käsittely**

Rajavartiolain 6 luvussa on rikosten ennalta estämistä ja selvittämistä koskevat säännökset. Arvioi säännösten soveltamista käytännössä, niiden toimivuutta ja rikostorjunnan yleistä kehittymistä sekä niiden organisatorista toimivuutta esim.

- a) toimivaltuudet (esim. niin sanottu pidättämiseen oikeutetun virkamiehen tasa)
- b) tutkittavat rikosasiat
- c) yhteiset tutkintaryhmät ja esitutinnan siirtäminen toiselle viranomaiselle
- d) toisen esitutkintaviranomaisen avustaminen
- e) rikostorjuntatoimenpiteestä ilmoittaminen
- f) esitutkintaan liittyvät tutkintatoimenpiteet

## **12. Vapautensa menettäneen kohtelu**

Rajavartiolain 8 luvussa säädetään vapautensa menettäneen henkilön kohtelusta. Arvioi säännösten käytännön soveltamista

- a) kuljettaminen
- b) säilytystilat

## **13. Rajavyöhyke**

Rajavartiolain 7 luvussa on rajavyyhykettä koskevat säännökset. Arvio lupamenettelyn lievennysten vaikutuksista ja säännösten toimivuudesta.

## **14. Luonnonsuojelulaki, muinaismuistolaki, kalastuslaki (huomaa merellisten toimintojen osalta kohta 15)**

Arvio Rajavartiolaitoksen valvonnallisesta tehtävästä sekä lain soveltamisesta käytännössä.

## **15. Merellisen ympäristön suojelutehtävät sekä hallinnollinen öljypäästömaksu**

Yleinen arvio sääntelyn toimivuudesta ja konkreettiset mahdolliset tarkistusesitykset kyseisiin ympäristönsuojelutehtäviä koskeviin säädöksiin sekä ympäristörikoksia koskeviin valvonta- ja tutkintatoimivaltuuksiin.

## **16. Tieliikenteen valvonta**

- a) Yleinen arvio Rajavartiolaitoksen toimivaltuuksista tieliikennelainsäädäntöön liittyen
- b) Väliaikaiseen ajokieltoon määrittämistä koskevan säännöksen soveltaminen käytännössä

## **17. Rajavartiotehtävät ja muut lakisääteiset tehtävät**

- a) Rajavartiolaitoksen rooli sotilaalliseen maanpuolustukseen osallistumisessa muun muassa
  - rajajoukot
  - koulutusjärjestelmä
  - kertausharjoitukset
- b) Rajavartiolaitoksen muut tehtävät esim.
  - meripelastustoimi
  - poliisin- ja tullin tehtävät
  - etsintä- ja pelastustehtävät

## **18. Virka-apu**

Rajavartiolaitoksen antamaa ja sille annettavaa virka-apua koskevat säännökset sisältyvät rajavartiolain 11 lukuun.

Käytännön kokemusten kautta saatu näkemys säännösten soveltuvuudesta?

## **19. Rajavartiolaitoksen hallintoa koskevat säännökset**

Lakimuutoksessa ei esitetty muutoksia Rajavartiolaitoksen sisäiseen järjestykseen tai hallinnolliseen asemaan.

- a) Arvio sisäisen järjestyksen ja hallinnollisen aseman toimivuudesta, esim. rajavalvonnassa, meripelastuksessa ja rikostorjunnassa?
- b) Arvio rajavartiomiehen toimivaltuutta, sivutoimia (ilmoitus-/lupamenettely), käyttäytymisvelvoitetta ja palvelukseen erityistilanteissa ilmoittautumisvelvollisuutta koskevista säännöksistä?
- c) Arvio Rajavartiolaitoksen antamaa koulutusta koskevien säännösten toimivuudesta esim. opiskelijavalinta, opintososiaalinen asema, palvelussitoumus ja opinto-oikeuden menettäminen?

## **20. Henkilötietojen käsittely**

- a) Arvio Rajavartiolaitoksen hyvän tietojenkäsittelytavan kehittymisestä ja noudattamisesta lakiuudistuksen jälkeen?
- b) Arvio Rajavartiolaitoksen ylläpitämien rekisterien tietosisällön, käyttötarkoituksen perusteiden ja tietojen säilytysaikojen määrittelyn toteutuminen?
- c) Näkemykset Rajavartiolaitoksen toiminnallisen tietojärjestelmän (RTT) kehittämisestä ja sen vaikutukset viranomaistoimintaan ja yhteistyöhön?

## **21. Henkilöstövaikutukset**

Arvio lakiuudistuksen mahdollisista vaikutuksista

- a) henkilöstö- ja tehtäväjärjestelyihin
- b) LRVLH 14 §:n mukaisen siirtovelvoitesäännöksen soveltamiseen
- c) Siirtovelvollisten henkilöiden intressien huomioonottaminen
- d) Siirtämispäätösten perusteleminen
- e) Henkilöstön tarpeeseen omaksua uusia työtapoja
- f) Henkilöstön ammattitaidon kehittämiseen
- g) Henkilöstön soveltuvuuteen uusiin tehtäviin/henkilöstön asennoitumiseen
- h) Henkilöstölle asetettuihin uusiin vaatimuksiin

Rajavartiomiehen määräaikainen virantoimituksesta erottaminen (L 221/2007 vp)

- o säännöksen soveltaminen käytäntöön
- o arvio säännöksen toimivuudesta

## **22. Hallinnon asiakkaan näkökulma**

- a) Arvio lakiuudistuksen vaikutuksista eri kansalaisryhmien asemaan.
- b) Asiakastyytyväisyyskyselyn perusteella saatu palaute (erityisesti viestintäyksikkö)

## **23. Muut mahdolliset arviot lakiuudistuksen toimivuudesta**

## LIITE 3

### EDUSKUNNALLE ANNETTAVA SELVITYS RAJAVARTIOLAITOSTA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA

#### ”SEURANNAN MITTARIT” – RAJAVARTIOLAITOKSEN SISÄINEN TIEDONHANKINTA

1. **Rajaturvallisuuden ylläpitäminen Rajavartiolaitoksen tehtävänä**
  - Rajaturvallisuuden ylläpitämistä koskevan säännösten yleinen kehittäminen
2. **Säännökset rajan ylittämisestä**
  - Täsmennetyt säännökset rajan ylittämistä koskevien säännösten osalta
    - *rajanylitysliikennetilastot, rikkomustilastot, TK, rmos (RJT)*
    - *esitutkintatilastot, TK, rmos (excel-seuranta, PATJA)*
    - *rajanylitysluvat, TK, rmos (RVT)*
3. **Perusoikeuksien turvaaminen**
  - Rajavartiolaitoksen tehtävissä noudatettavat periaatteet erityislakiin, tavoitteena turvata parhaalla mahdollisella tavalla perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen
  - Laillisuusvalvonnan kehittäminen
4. **Työmenetelmien kehittäminen**
  - Tavoitteena antaa lainsäädännölliset toimintaedellytykset uuden teknologian käyttöönotolle
5. **Euroopan unionin rajavalvontayhteistyö**
  - Lainsäädännöllisten toimintaedellytysten luominen Euroopan unionin tiivistyvälle rajavalvontayhteistyölle
6. **Menettely rajatarkastusten palauttamisessa ja rajanylityspaikan väliaikaisessa sulkemisessa**
  - Sisärajatarkastusten palauttamisen osalta tavoitteena yhteen sovittaa kansallinen menettely Schengenin rajasäännösten osalta, rajanylityspaikan väliaikaisessa sulkemisessa säännösten uudistaminen tarkoituksenmukaisemmaksi

- *sisäraajatarkastusten toimeenpano 2005 ja 2006 tilastot ja kertomukset, TK, rmos (käsketyt raportoinnin mukaan)*
- *PTR-yhteistyön raportointi, PTR-johtoryhmä ja sihteeristö, RT, rmos ja styks*

## 7. Valvonta-alueesta luopuminen ja Rajavartiolaitoksen toiminnan kohdentaminen

- Tavoitteena säännellä lainsäädännöllisistä toimintaedellytyksistä Rajavartiolaitoksen lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi, taustalla kasvava määrä toimenpiteitä, joita välttämätöntä suorittaa aiemman lainsäädännön mukaisen valvonta-alueen ulkopuolella
- Tavoitteena edelleen kohdentaa toiminta sinne, missä se on rajajärjestyksen tai rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi taikka Rajavartiolaitokselle säädettyjen sotilaallisen maanpuolustuksen tehtävien suorittamiseksi perusteltua
- 
- *havainnot, tapahtumat ja toimenpiteet mainitulla alueella TK, rmos, (RVT, RJT)*

## 8. Poliisi- ja tullitehtävät - yleinen järjestys ja turvallisuus (YJT)

- Poliisin, tullin ja Rajavartiolaitoksen perustehtävänjakoon ei muutosta, palveluiden jakautumiseen tai alueelliseen sijoittumiseen ei muutosta
- Poliisin, tullin ja Rajavartiolaitoksen yhteistyön edellytysten tehostaminen
- Tavoitteena syrjäseutujen turvallisuuspalvelujen kehittäminen erityisesti kiireellisissä YJT-tilanteissa
- Rajanylityspaikkojen yleisen järjestyksen ja turvallisuuden kehittäminen – järjestyslain täsmentäminen tässä suhteessa
- Tavoitteena tehostaa lainsäädännöllisiä toimintaedellytyksiä terrorismin torjunnassa Rajavartiolaitoksen osalta
- Tavoitteena selventää toimivaltuuksia henkilön suojaamista koskevien tehtävien osalta
- Tavoitteena turvallisuuden lisääminen Rajavartiolaitoksen alueilla mm. turvatarkastuksia koskevin säännöksin
- *virka-avun antamista ja saamista koskevien säännösten täsmentäminen ja tarkoituksenmukaistaminen erti/vati-raportointi, muut kertomukset ja raportit, RT, rmos ja hallintoyksiköt*

## 9. Rikosasioiden käsittely

- Yleinen rikosasioiden käsittelyyn liittyvän toiminnan tarkoituksenmukaistaminen
- Rikostorjunnan kehittäminen Rajavartiolaitoksen omaan toimialaan kiinteästi kuuluvien rikosten osalta: mm. Rajavartiolaitoksessa suoritettavan rikostiedustelun syventäminen,

esitutkinnan kehittäminen, toimintaedellytysten luominen yhteisiin tutkintaryhmiin osallistumiselle

- Viranomaisen toiminnan yhteensovittamista koskevien säännösten selkeyttäminen
- Helpottaa muiden esitutkintaviranomaisten oikeutta avunsaantiin Rajavartiolaitokselta

- *väärennöstilastot, TK, rmos (RJT)*
- *esitutkintatilastot, TK, rmos (excel-seuranta, PATJA)*
- *laittoman maahantulon järjestämistilastot, TK, rmos (PATJA)*
- *pakkokeinotilastot, TK, rmos (excel-seuranta, PATJA)*

#### **10. Vapautensa menettäneen kohtelu ml. toiselle viranomaiselle luovuttamiseen liittyvä kuljetus**

- Säännösten kehittäminen tarkoituksenmukaisella tavalla, säilyttäminen ja kuljettaminen

#### **11. Rajavyöhyke**

- Rajavyöhykkeestä kansalaisille aiheutuvan haitan minimointi ja perusoikeuksien rajoitusten lieventäminen mm. helpottamalla rajavyöhykeluvan saamista

- *lupamenettelyn lievennysten vaikutus haettujen lupien määrään ja päätösten jakautumiseen myönteisiin ja kielteisiin päätöksiin, hallintoyksiköt*
- *rajavyöhykelupien hakeminen sähköisesti – uudistuksen vaikutukset, hallintoyksiköt*

#### **12. Rajavartiolaitoksen hallintoa koskevat säännökset**

- Laki rajavartiolaitoksen hallinnosta (577/2005)
- Rajavartiolaitoksen sisäiseen järjestykseen tai hallinnolliseen asemaan ei esitetty muutosta
- Rajavartiomieheksi määräämiseen ja tämän tehtävään liittyviin toimivaltuuksiin ja velvollisuuksiin liittyvien säännösten täsmentäminen
- Raja- ja merivartiokoulua ja Rajavartiolaitoksen koulutukseen liittyvän säännösten täsmentäminen
- Rajavartiomiehen määräaikaista virantoimituksesta erottamista koskevat uudet säännökset

#### **13. Henkilötietojen käsittely**

- Laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa (579/2005)
- Yhdenmukaistettiin henkilötietojen käsittelyä koskevat säännökset poliisitoimessa annetun vastaavan lain kanssa
- Hyvän tietojenkäsittelytavan kehittäminen ja noudattaminen, säännökset merkittävimmistä henkilörekistereistä

- Avoimuuden ylläpitäminen, rekistereiden sisällön, käyttötarkoituksen perusteiden sekä tietojen säilytysaikojen riittävän täsmällinen määrittelemine, yksityisyyden suoja

#### 14. Vaikutukset eri kansalaisryhmien asemaan

- Rajavyöhykettä koskevien säännösten muuttaminen – siihen liittyen perusoikeusrajoitusten lieventäminen
- Säättämällä Rajavartiolaitokselle oikeus kiireellisten yleisen järjestyksen ja turvallisuuden poliisitehtävien aloittamiseen ilman poliisin pyyntöä – siihen liittyen maan eri osissa asuvien kansalaisten turvallisuuspalveluiden tasapuolinen saatavuus ja ihmisten eriarvoisuuden vähentäminen

#### 15. Muista uudistukseen sisältyvistä lakiehdotuksista

- Tieliikennelainsäädännön (76 §) muutokset vastaamaan käytännön tarvetta, väliaikainen ajokielto rattijuopumukseen syylistyneelle
- Kalastuslain muutos – Rajavartiolaitoksen alueellisen toimivallan rajoituksen poistaminen
- Luonnonsuojelulain muutos – valvonnallisen roolin lisääminen Rajavartiolaitokselle
- Muinaismuistolain muutos – valvonnallisen roolin lisääminen Rajavartiolaitokselle laivalöytöjen ja niitä koskevien säännösten suhteen
- Merellisen ympäristön suojelutehtäviä koskevan sääntelyn kehittäminen, hallinnollinen öljypäästömaksu

- *pakkokeinolaki 1 luvun 6 §:n 1 kohta - pidättämiseen oikeutetut virkamiehet/toimivaltuus*
- *tieliikennelain 76 § - tieliikennelainrikkomukset, TK, rmos (RJT, RVT)*
- *työmenetelmien kehittäminen ja niiden toteutuminen*